

**“ናይ ኩሉን ንኹሉን” ዓለም —
ግዴታ’ምበር ሕርያ ኣይኮነን**

ሓተታ፤ ቀዳም 7 ግንቦት፡ 2022

Shabait

ዓለምና፡ ብኣዝዩ ተሃዋሲን ኣሻቓልን መድረኽ ትሓልፍ ኣላ። ኩናት ዩክረይን ክሳብ ሕጂ ኣብ ህይወት ኣውራጅዎ ዘሎ መቐዘፍቲን ስቓይን፡ ኣብቲ ዞባ ዘለዎ ጽልዎን ብሓፈሻ ኣብ ዓለማዊ ሰላምን ጸጥታን ፈጠሩዎ ዘሎ ወጥሪን ስግኣትን፡ ቁጠባዊን ንግዳዊን ስምብራቱ ብደረጃ ዓለም፡ እምብዛ ከቢድ እዩ።

ዓለማዊ ግድላት መሰረታዊ ፍታሕ ኪርከቦ፡ ነዚ ህልዊ ኩነት ዝወለደ፡ ዕቱብ ኣተኩሮ ዘድልዮ፡ ቀንዲን ጉሉሕን ጸገማት ብሕጽር ዝበለ ምጥቃሱ ኣገዳሲ ይኸውን። ላዕለዎይ ልኡኽ ኤርትራ ዝሓለፈ ቅንያት፡ ኣብ ናይ ሩስያ ዑደቱ ኣብ ዝሃቦ ጋዜጣዊ ዋዕላ፡ ሱር መሰረት ናይቲ ጸገም ብኸምዚ ዝስዕብ ኣነጺሩዎ ነይሩ፦

- ድሕሪ ምብቃዕ ዝሓል ኩናት ኣብዚ ዝሓለፈ ልዕሊ 30 ዓመታት፡ እንኮ ቐጥባዊ ዓለማዊ ስርዓት ንምንጋስን ዕብላላ ሓደ ወገን ክውን ንምግባርን ዝተሃቀነ ዓንዳሪ ፖሊሲ “ድረታ”፡
- ንሩስያ ንምድራትን ንምድኻምን ንምንጻልን ዝተቐየሰ ውጥን፡ ካብኡ ብዘይንእስ፡ ቻይና ንምድራት ዝተቐየሰ ውጥን፡

- ኣብ መንጎ ዝተፈላለዩ ሓያላን (ቻይና ህንዲን ጃፓንን . . ካልኣትን ከም ኣብነት) ምትፍናንን ግጭታትን ንምጥጃስ ኪካየድ ዝጸንሐ ሽርሒታት፡
- ብመገዲ “መልሕቓት” ብ”ዓንኬላት ጽልዋ” ዝዝወር ዞባዊ ቅልውላዎት፡
- ንከም ዩክረይን፡ ምስምስን ግዳያትን ንምግባር ዝህቀን ጸወታታት፡
- ብዝተፈላለዩ ምስምስ ዝህቀን ግህሰት ኣህጉራዊ ሕጊን ምትእትታዎትን . . ዘስዕቦ ቅልውላዎትን፡
- ገንዘባዊ ዕብለላ ዶላር ንምንጋስ ዝካየድ ህቀናታትን ዘኸተሎ ቁጠባዊ ቅልውላዎትን፡
- ኣብዚ ሕጂ እዋን ብምስምስ ዩክረይን ዓይነት ንዝላሸዉ ሕብረት ኤውሮጳን ኔቶን (EU, NATO) ንምትንሳእ ዝካየድ ዘሎ ከንቱ ህቀናታት፡

ምስ ካልኣት ዘይተጠቐሱ ተደማሚሮም፡ ነዚ ዘሎ ሓደገኛ ኩነት ዝፈጠሩ እዮም።

ህዝቢ ኤርትራ፡ ካብቶም ቀዳሞት ናይ እዋን ዝሓልኡ ኩነት ግዳይ'ዩ። ኣብ 1950ታት ምእንቲ ግሎባዊ ረብሓታት ኣመሪካ ተባሂሉ፡ ሕጋዊ መሰሉ ንናጽነት ተመንዚዑ'ዩ። ክሳብ መፍርቕ 1970ታት ከኣ ኣመሪካ ሕጋዊ ሕቶ ህዝቢ ኤርትራ ንምጭፍላቕ፡ ንስርዓት ኢትዮጵያ ገዚፍ ደገፍ ምስናቕ ቀጸላቶ። ድሕሪኡ ኣብ ዝሰዓበ መድረኽ ከኣ፡ መወዳደርቲ ኣመሪካ ዝነበረት ሕብረት-ሶቭየት ኣብ ጎድኒ ስርዓት ኢትዮጵያ ተሰሊፋ ስቓይ ህዝቢ ኤርትራ ኣብ ምንዋሕ እጃማ ኣበርኪታ።

ወድድር ዝሓልኡ ኩነት ንህዝቢ ኤርትራ ከቢድ ዋጋ ኣኸፊልዎ ከብቅዕ፡ ዝሓልኡ ኩነት ድሕሪ ምኽታሙ እውን፡ ህዝቢ ኤርትራ ቀዳመይ ግዳይ፡ ናይቲ እንኮ ቁጠባዊ ዓለም ንምፍግር ዝተሃንደደ ዓንዳሪ ፖሊሲ ኣመሪካን ናይ መልሕቓት ስትራተጂን እዩ ኮይኑ። ኣብ 1998፡ ስርዓት ወያነ ኣብ ልዕሊ ኤርትራ ወራር ድሕሪ ምእዋጅ፡ ኣመሪካ፡ ኣብ ጎድኒ'ቲ ወራሪ ስርዓት ክትከውን'ያ መሪጸ። እቲ ኩነት ብሓያል መኸተ ህዝቢ ኤርትራ ተሓምሺሹ፡ ጉዳይ ዶብ ሕጋዊ ብይን ምስ ተዋህቦ ከኣ፡ ኣመሪካን መሻርኽታ፡ ባዕሎም ዝኸተምሉ ስምምዕ ኣልጀርስ ብምጥሓስ፡ ግህሰት ኣህጉራዊ ሕጊ ከሳስዩ ተራእዮም።

መርገጺን ርእይቶን ኤርትራ፡ ኣብዚ ህልዊ ዓለማዊ ኩነት እምበኣር፡ ካብዚ መሪር ሕሉፍ ተሞኩሮ ዝብገስ እዩ። ካብ ባህጊን ርእይቶን ዝበዝሕ ህዝቢ

ዓለም አውራ ህዝብታት ደቡባዊ ግሎብ ድማ ዝፍለ ኣይኮነን። ርግጽ'ዩ እዚ ዘሎ ርቡጽ ዓለማዊ ሃዋህወ፡ ናይ መሰጋገሪ መድረኽ ምልክታት ምጻኑ ኣየማትእን። እንተኾነ ናቢ ዝወስድ መሰጋገሪ? ናብ ኣደ ወይ ክልተ ቀጽርኣዊ'ዶ ብዙሕ ቀጽራዊ ዓለማዊ ስርዓት? ንህዝብታት ዓለምና ቡብዞባኡ'ኽ ብኸመይ ኪጸልዎም ይኸእል? . . . ብዙሓት ሕቶታት ዘበጋግሱ'ዩ። ኣደ ፍሉጥ ኣቂ ግን ኣሎ። ህዝቢ ኤርትራ ኮነ ኩሎም ህዝብታት ዓለም፡ ንክልተ-ቐጽራዊ ወይ ንእንኩ-ቐጽራዊ ዓለማዊ ስርዓት ዘብህግ ነገር የብሎምን። ህዝቢ ዓለም ዘገድሶ ናይ ደምበታት ፍቕዲ ዘይኩነ፣ ብቐንዱ ልዑላውነትን ፍትሒን ዝኸብረሉ ሰላምን ዕብዮትን ዘውሕስ ዓለማዊ ስርዓት እዩ።

በዚ ምክንያት ኤርትራ፡ ዓለምና ካብዚ ኣሸጋሪን በዳሂን ኩነታት'ዚ ብዝወሓደ ዕንወት ክትወጽእ፡ እቲ ናብዚ ደረጃ'ዚ ዘምርሖ ግጉይ ፖሊሲታትን ዕንደራን ተኣሪሙ፡ ረብሓ ኩሎም ህዝብታትን ሃገራትን ዘረጋግጽ፡ ምዕሩይ፡ ውዱን፡ ሕጊ ዝማእገሩ፡ ኣህጉራዊ ስርዓትን ስትራቴጂያዊ ዝምድናታትን ከምዘድሊ ትኣምን። ናብዚ ደረጃ ንቐሓት'ዚ ንምዕራግ ድማ፡ ሰፊሕን ኣቋፊን ልቦናን ቅንዕናን ማሕበረሰብ ዓለም ይሓትት።

እቲ ሕጂ ዘሎ ናይ ምዕምጻጽን ምክርዳንን ድሌታት ግን፡ ኣባራዊ ፍኖተ ዕቤትን ብልጽግናን ህዝብታት ዓለም ብምዕንቃጽ፡ ምትፍናንን ዘይምርግጋእን ዝያዳ ብምጉሃር፡ ከቢድ ኣደጋ ዘኸትል'ዩ። ክንዲ ዝኾነ፡ ዓለምና ነዚ ዘሎ ዕብለላን ቁርቁስ ቀጽራታትን ንሱ ዝፈጥሮ ቅልውላዎትን ኩናትን ሰጊራ፡ ናጽነት ልኡላውያን ሃገራት ብምዕዛዝ፡ ውህደት፡ ምክብባርን ምትሕብባርን ህዝብታት እተረጋግጽ፡ ልዕልና ኣህጉራዊ ሕጊ ዝነገሳ “ናይ ኩሉን ንኸሉን” ርግእቲን ሰላማዊትን ዓለም ክትከውን፡ ንህዝብታት ዓለም ሕርያ ዘይኮነ ግዴታ'ዩ። እንተዘይኮነ፡ በዚ ዘሎ ኣደገኛ ኣካዪዳ፡ ወዲ-ሰብ ውሑስ መጻኢ ክህልዎ ዝሕሰብ ኣይኮነን።

ኣብ ክሊ እዞም ኣቂታት እዚኣቶም እምበኣር፡ ከምቲ ልኡኽ ኤርትራ ኣብ ናይ ፍሱያ ዑደቱ ጸቐጡ ዘስምረሉ፡ ኤርትራ፡ ፍሱያን ዩክረይንን ናጻ ክልተኣዊ ፍታሕ ዝረኸባሉ ባይታ ክፍጠር ትድግፍ።